

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-12-11

Vår referens

Jerry Nilsson
Beredskapssamordnare
jerry.nilsson@malmö.se

Remiss Försvarsdepartementet - Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster (SOU 2024:64) STK-2024-1420

Sammanfattning

Malmö stad har fått möjlighet att yttra sig över remiss från Försvarsdepartementet - Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster (SOU 2024:64).

Direktivets syfte är att stärka kritiska verksamhetsutövaras motståndskraft och förmåga att tillhandahålla samhällsviktiga tjänster på den inre marknaden. Utredningen föreslår att CER-direktivet införlivas genom en ny lag och förordning om Motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare, som träder i kraft 1 augusti 2025.

Malmö stad välkomnar förslagets ambitioner om att öka motståndskraften hos kritiska verksamhetsutövare och att tillsynsmyndigheter får en stödjande roll. Stadskontoret är dock kritisk till flera andra delar i förslaget.

Malmö stad ser att de förslag och krav på åtgärder som lyfts fram leder till ökade kostnader. I utredningen föreslås dock inga extra ekonomiska medel utgå för eventuella merkostnader till kritiska verksamhetsutövare. Stadskontoret vill påtala vikten av att förslagen finansieras i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen.

Malmö stad vill framhäva vikten av att systematik och terminologi som används i CER- och NIS-direktiven harmonierar mer med varandra men också med annan författning inom området. Det gäller bland annat riskbedömning, åtgärder, bakgrundskontroll och incidentrapportering.

Malmö stad ser vidare utmaningar med undantag, kategoriseringar av verksamhetsutövare och liknande begrepp. Stadskontoret anser också att sektorn avfallshantering saknas för att lagen om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare ska få bättre täckning.

Malmö stad anser att förslaget om bakgrundskontroller är otydligt vilket medför att det är svårt att överblicka omfattningen av de arbetsuppgifter som föreslås.

Malmö stad ser att kontrollerna kan bli arbetskrävande och kostsamma samtidigt som det finns en risk att de inte uppnår den effekt som eftersträvas.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Försvarsdepartementet.

Beslutsunderlag

- Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster (SOU 2024:64)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 241216 Remiss försvarsdepartementet - Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster (SOU 2024:64)

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-12-16

Kommunstyrelsen 2025-01-08

Beslutet skickas till

Försvarsdepartementet
Arbetsmarknads- och socialförvaltningen
Fastighets- och gatukontoret
Funktionsstödsförvaltningen
Hälsa- vård och omsorgsförvaltningen
Miljöförvaltningen
Serviceförvaltningen
CMP
Malmö Leasing
MKB
Sydvatten
Sysav
VA-SYD
Stadskontoret, hållbarhetsavdelningen
Stadskontorets handläggare

Ärendet

Malmö stad har fått möjlighet att yttra sig över en remiss från Försvarsdepartementets - Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster (SOU 2024:64). Direktivets syfte är att stärka kritiska verksamhetsutövers motståndskraft och förmåga att tillhandahålla samhällsviktiga tjänster på den inre marknaden. Utredningen föreslår att CER-direktivet införlivas genom en ny lag och förordning om Motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare, som träder i kraft 1 augusti 2025.

Utredningen föreslår att krav ska ställas på kritiska verksamhetsutövare att göra en riskbedömning och vidta åtgärder för motståndskraft inklusive bakgrundskontroller

samt rapportera incidenter. Förslaget är att kritiska verksamhetsutövare ska göra en befattningsanalys där det framgår för vilka befattningar det finns ett krav på bakgrundskontroll. Tillsynsmyndigheter för de elva sektorerna ska utöva tillsyn och kan besluta om föreläggande, sanktionsavgift eller anmärkning. Utredningen föreslår inget statligt stöd för de uppgifter som åläggs kritiska verksamhetsutövare.

Medlemsstaterna ska senast den 17 januari 2026 ta fram en nationell riskbedömning och en strategi för kritiska verksamhetsutövarers motståndskraft. Senast den 17 juli 2026 ska medlemsstaterna identifiera verksamhetsutövare som erbjuder samhällsviktiga tjänster inom elva sektorer.

På grund av kort svarstid har det inte varit praktiskt genomförbart att inhämta remissvar från nämnderna samt kommunala bolag och kommunalförbund. Muntlig dialog har i stället hållits med handläggare från berörda funktioner på stadskontoret, funktionsstödsförvaltningen, hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen, arbetsmarknads- och socialförvaltningen, fastighets- och gatukontoret, miljöförvaltningen, serviceförvaltningen, Sydvatten, VA SYD, Malmö leasing, Copenhagen-Malmö Port, Sysav samt MKB. Sydvatten har inkommit med synpunkter på skillnaden i sanktionsavgifter för offentliga verksamhetsutövare i relation till enskilda verksamhetsutövare samt problem som kan uppstå med bakgrundskontroller gällande utrymmen som delas med annan verksamhetsutövare. I övrigt har synpunkter av övergripande generell karaktär förmedlats till handläggaren. VA SYD har avstått från att svara. Stadskontoret har gjort en sammanvägd bedömning utifrån de synpunkter som inkommit.

Beskrivning av sektorer i CER-direktivet (kapitel 4)

I de inledande bestämmelserna klargörs att lagen syftar till att stärka kritiska verksamhetsutövarers motståndskraft och förmåga att tillhandahålla samhällsviktiga tjänster inom följande elva sektorer: energi, transport, bankverksamhet, finansmarknadsinfrastruktur, hälso- och sjukvård, dricksvatten, avloppsvatten, digital infrastruktur, offentlig förvaltning, rymden samt produktion, bearbetning och distribution av livsmedel.

Enligt CER-direktivet omfattas inte kommuner i sektorn offentlig förvaltning enligt den definition som följer av bilagan. Kommunen kan dock ingå i andra sektorer såsom hälso- och sjukvård, dricksvatten eller digital infrastruktur. Kommunalförbund är att betrakta som en kommun eller region.

Offentliga verksamhetsutövare (kapitel 5.2.1) samt Enskilda verksamhetsutövare (kapitel 5.2.2)

I utredningen görs åtskillnad mellan enskilda och offentliga verksamhetsutövare.

En enskild verksamhetsutövare är en juridisk eller fysisk person som bedriver verksamhet och som inte är en statlig myndighet, region eller kommun. Kommunal- och regionägda bolag som bedriver verksamhet som omfattas av bestämmelserna i lagen om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare betecknas som enskilda verksamhetsutövare.

En offentlig verksamhetsutövare är en aktör som bedriver verksamhet och är en statlig myndighet, region eller kommun. Kommunalförbund betraktas som en offentlig verksamhetsutövare.

Undantag från tillämpningsområdet (kapitel 5.3)

Ett antal undantag från lagens tillämpning föreslås i utredningen. Kritiska verksamhetsutövare inom sektorerna bankverksamhet, finansmarknadsinfrastruktur och digital infrastruktur föreslås exempelvis inte omfattas av regleringar som gäller kritiska verksamhetsutövare av särskild europeisk betydelse, riskbedömning och åtgärder för motståndskraft, incidentrapportering samt bakgrundskontroll.

För offentliga verksamhetsutövare som utövar viss brottsbekämpning eller säkerhetskänslig verksamhet gäller inte kapitel 3–6 i lagen om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare för den del av den samhällsviktiga tjänsten som utgör brottsbekämpning eller är säkerhetskänslig. Motsvarande undantag gäller för enskilda verksamhetsutövare som bedriver säkerhetskänslig verksamhet.

Lagen ska heller inte gälla för sådant som regleras i lagen om cybersäkerhet (2025:000). Syftet med att undanta NIS2-regleringen är att en kritisk verksamhetsutövare inte ska behöva genomföra samma åtgärder, incidentrapportering, med mera, enligt båda regelverken.

Ett ytterligare undantag berör andra författningar med motsvarande krav. Utredarna föreslår att om annan författning innehåller bestämmelser om krav på riskbedömning, åtgärder för motståndskraft, bakgrundskontroller och incidentrapportering ska de bestämmelserna gälla om kraven minst motsvarar verkan av skyldigheterna enligt denna lag. Vid bedömningen ska bestämmelsernas omfattning samt vilken tillsyn och vilka sanktioner som är kopplade till kraven i bestämmelserna beaktas. Regeringen får i föreskrifter ange vilka bestämmelser om riskbedömning, åtgärder för motståndskraft, bakgrundskontroller och incidentrapportering som har motsvarande verkan.

Utredningen föreslår också att regeringen ger tillsynsmyndigheterna i uppdrag att utreda vilka kategorier av verksamhetsutövare inom respektive tillsynsområde som omfattas av annan lag eller andra bindande unionsrättsakter som innehåller bestämmelser med motsvarande verkan.

Identifiering av kritiska verksamhetsutövare (kapitel 6)

För att bli identifierad som kritisk verksamhetsutövare krävs dels att verksamhetsutövaren ingår i en utpekad sektor som anges i bilagan till CER-direktivet, dels att verksamhetsutövaren identifierats som kritisk. Verksamhetsutövaren ska vidare tillhandahålla en eller flera samhällsviktiga tjänster i eller till medlemsstaten och ha sin kritiska infrastruktur belägen där. Dessutom krävs att en incident skulle få betydande störande effekt för tillhandahållandet av en eller flera samhällsviktiga tjänster. Samhällsviktig tjänst definieras som en tjänst som är avgörande för att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner, ekonomisk verksamhet, folkhälsa och allmän säkerhet, eller miljön.

En verksamhetsutövare som blir utpekad som kritisk enligt lagen om motståndskraft hos kritiska samhällsutövare ska även betecknas som väsentlig verksamhetsutövare enligt lagen om cybersäkerhet. Åtgärder och rapportering enligt NIS2-direktivet kan enligt utredningen därför ses som en delmängd av vad en kritisk verksamhetsutövare kan vara skyldig att vidta enligt CER-direktivet. Utredarna påtalar emellertid att direktivens skyddsföremål skiljer sig åt. NIS2-direktivet skyddar nätverks- och informationssystem, medan CER-direktivet ska skydda en samhällsviktig tjänst i sin helhet, inklusive dess kritiska infrastruktur. En verksamhetsutövare kan därför ha vidtagit riskhanteringsåtgärder enligt NIS2-direktivet för att skydda ett visst informationssystem, men fortfarande vara skyldig att vidta bredare åtgärder för motståndskraft avseende fysisk säkerhet och kontinuitetsåtgärder enligt CER-direktivet för att säkerställa tillhandahållandet av den samhällsviktiga tjänsten.

Nationell riskbedömning (kapitel 6.1)

Medlemsstaterna ska senast den 17 januari 2026 ta fram en nationell riskbedömning och en strategi för kritiska verksamhetsutövarers motståndskraft. I utredningen föreslås att den nationella riskbedömningen bland annat ska ange risker till följd av beroendet mellan sektorerna samt konsekvenserna som en betydande störning i en sektor kan få för övriga samt information om de incidenter som har rapporterats.

Den som står under tillsyn ska på begäran tillhandahålla tillsynsmyndigheten den information som behövs för den nationella riskbedömningen. Den nationella riskbedömningen ska även göras tillgänglig för kritiska verksamhetsutövare i Sverige så att den kan ligga till grund för den enskilda kritiska verksamhetsutövarers riskbedömning och åtgärder för att stärka sin motståndskraft.

Skyldighet att genomföra riskbedömning (kapitel 8.1)

Utredarna föreslår att en verksamhetsutövare ska göra en riskbedömning senast nio månader efter att den har fått del av beslutet om att den har identifierats som en kritisk verksamhetsutövare. Riskbedömningen ska innehålla en redogörelse för alla relevanta

risker som skulle kunna leda till en incident och ska uppdateras vid behov men minst vart fjärde år. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om riskbedömning.

En riskbedömning ska beakta om andra sektorer som omfattas av direktivet är beroende av den samhällsviktiga tjänst som erbjuds av den kritiska verksamhetsutövaren. Bedömningen ska även beakta om den kritiska verksamhetsutövaren i sin tur är beroende av samhällsviktiga tjänster från dessa andra sektorer. Detta gäller även om dessa tjänster levereras från angränsande medlemsstater eller tredjeländer. I utredningen framgår att om en kritisk verksamhetsutövare har gjort andra riskbedömningar enligt andra rättsakter får den använda dessa för att uppfylla kraven enligt artikeln. Tillsynsmyndigheten får slå fast att en sådan befintlig riskbedömning helt eller delvis uppfyller skyldigheterna enligt artikeln.

Åtgärder för motståndskraft (kapitel 8.2)

Bestämmelserna om krav på åtgärder för motståndskraft blir tillämpliga tio månader efter dagen för underrättelse om identifiering. Utredningen föreslår att kritiska verksamhetsutövare ska vidta tekniska, säkerhetsmässiga och organisatoriska åtgärder för att säkerställa sin motståndskraft. Åtgärderna ska utgå från ett allriskperspektiv och vara proportionella i förhållande till risken. De ska vidtas på grundval av verksamhetsutövarens riskbedömning samt annan relevant information och inkludera åtgärder som är nödvändiga.

Vidare ska kritiska verksamhetsutövare också upprätta och tillämpa en plan för motståndskraft eller ett eller flera likvärdiga dokument som beskriver de åtgärder som vidtagits eller ska vidtas enligt första stycket. De ska också utse en samverkansansvarig som utgör kontaktpunkt för berörda myndigheter.

Utredarna påtalar att medlemsstaterna ska stödja kritiska verksamhetsutövare för att stärka deras motståndskraft. Stödet får innefatta utveckling av vägledningsmaterial och metoder, stöd till anordnande av övningar för att testa deras motståndskraft och tillhandahållande av rådgivning och utbildning för kritiska verksamhetsutövares personal. Utan att det påverkar tillämpningen av gällande regler för statligt stöd får medlemsstaterna också tillhandahålla ekonomiska resurser för kritiska verksamhetsutövare, om det är nödvändigt och av allmänt intresse. Utredningen föreslår att regeringen ger Forsvarshögskolan ett uppdrag att ta fram och tillhandahålla en utbildning för de som ansvarar för säkerheten hos kritiska verksamhetsutövare.

Incidentrapportering (kapitel 8.3)

Utredarna föreslår att kritiska verksamhetsutövare utan onödigt dröjsmål ska rapportera incidenter som medför eller kan medföra en betydande störning i tillhandahållandet av samhällsviktiga tjänster. En första rapport ska lämnas inom 24 timmar efter det att

verksamhetsutövaren fått kännedom om en incident. En detaljerad rapport ska lämnas senast en månad efter att den första rapporten lämnades. Rapporteringen ska göras till den myndighet som regeringen bestämmer. Utredarna föreslår att MSB är den myndighet som tar emot incidentrapporterna. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som utgör en betydande störning och om incidentrapporteringen. Tillsynsmyndigheterna ska ges tillfälle att yttra sig.

Bakgrundskontroll (kapitel 9)

Kritiska verksamhetsutövare ska säkerställa att en person, som deltar i verksamhet där deltagandet kan orsaka mer än ringa skada på en samhällsviktig tjänst, har genomgått en bakgrundskontroll och bedömts som lämplig för sådant deltagande. Detsamma gäller den som övervägs för rekrytering till sådan befattning.

Kritiska verksamhetsutövare ska föra en förteckning över befattningar med krav på bakgrundskontroll (befattningsanalys). Befattningsanalysen ska utgå från den kritiska verksamhetsutövarens riskbedömning och åtminstone innehålla uppgift om vilka befattningar där deltagande kan orsaka mer än ringa skada på den samhällsviktiga tjänsten. Befattningsanalysen ska dokumenteras och uppdateras vid behov, men minst en gång om året.

Vid en bakgrundskontroll ska den person som kontrollen avser styrka sin identitet genom att visa en giltig och godtagbar identitetshandling för verksamhetsutövaren. Personen ska även visa upp ett särskilt utdrag från belastningsregistret för verksamhetsutövaren. Utdraget får högst vara ett år gammalt vid tidpunkten för bakgrundskontrollen. Vid bakgrundskontroll ska den kritiska verksamhetsutövaren anteckna om den person som kontrollen avser har visat upp giltig och godtagbar identitetshandling, samt sådant särskilt utdrag ur belastningsregistret. Anteckningar enligt första stycket ska bevaras i två år från tidpunkten för bakgrundskontrollen.

Endast den som har genomgått bakgrundskontroll och har bedömts lämplig får anställas eller på annat sätt delta i sådan verksamhet. En förnyad bakgrundskontroll och bedömning av lämplighet ska göras när det finns skäl för det, men senast inom två år från att den senaste bakgrundskontrollen genomfördes. Skyldigheten att genomföra bakgrundskontroll omfattar även den som har en sådan befattning vid tidpunkten när lagen (2025:000) om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare träder i kraft.

Tillsyn (kapitel 10)

Utredningen föreslår att tillsynsmyndigheter enligt den föreslagna lagen om cybersäkerhet även blir tillsynsmyndigheter enligt lagen om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare för de sektorer som överlappar. Tillsynsmyndigheterna är Statens energimyndighet, Transportstyrelsen, Finansinspektionen, Inspektionen för vård och

omsorg, Läkemedelsverket, Livsmedelsverket, Post- och telestyrelsen, och Länsstyrelserna i Norrbottens, Skåne, Stockholms samt Västra Götalands län.

Tillsynsmyndigheterna ska senast den 17 juli 2026 identifiera de kritiska verksamhetsutövare som bedriver verksamhet inom tillsynsområdet, underrätta verksamhetsutövaren och upprätta en förteckning över dessa. Förteckningen ska vidarebefordras till MSB. Vidare ska tillsynsmyndigheterna meddela föreskrifter om riskbedömning samt om åtgärder och planer för motståndskraft, se kapitel 8. De ska också utöva tillsyn över att kritiska verksamhetsutövare uppfyller sina skyldigheter, utföra rådgivande uppdrag inom ramen för tillsyn samt besluta om sanktioner.

Ingripanden och sanktioner (kapitel 11)

För att CER-direktivets syfte ska kunna uppnås ser utredarna behov att det finns en högre grad av förtroende och samarbete mellan tillsynsmyndighet och tillsynsobjekt än vad som är fallet i fråga om NIS2. Utredarna föreslår att överträdelser av bestämmelser, eller föreskrifter ska leda till att tillsynsmyndigheten ingriper. De sanktioner som föreslås är föreläggande vid vite, sanktionsavgift och anmärkning.

Utredarna föreslår att sanktionsavgiften för enskilda kritiska verksamhetsutövare ska bestämmas till lägst 5 000 kronor och högst till det högsta av 2 procent av den kritiska verksamhetsutövarens totala globala årsomsättning under föregående räkenskapsår, eller 10 000 000 euro. Sanktionsavgiften ska för offentliga kritiska verksamhetsutövare bestämmas till lägst 5 000 kronor och högst 10 000 000 kronor.

Utredarna poängterar att det är omständigheterna i det enskilda fallet som avgör sanktionsavgiftens storlek, och där den kritiska verksamhetsutövarens ekonomiska styrka spelar in. Utredningen anser att fortsatt differentiering är motiverad mellan enskilda och offentliga kritiska verksamhetsutövare.

Ändringar i säkerhetsskyddsregleringen (kapitel 14)

Utredningens förslag är att sanktionsavgiften i säkerhetsskyddslagen för enskilda verksamhetsutövare ska bestämmas till lägst 25 000 kronor och högst till det högsta av 120 000 000 kronor eller 2 procent av verksamhetsutövarens totala globala årsomsättning under föregående räkenskapsår.

Ekonomiska konsekvenser för offentliga kritiska verksamhetsutövare (kapitel 15.5.6)

Utredarna menar att de ekonomiska konsekvenserna inte bedöms vara omfattande för offentliga kritiska verksamhetsutövare. De föreslås därför finansieras inom verksamhetsutövarens befintliga budgetram. När det gäller den kommunala finansieringsprincipen menar utredningen att förslagen inte är direkt riktade mot kommuner och regioner utan i deras egenskap av tillhandahållare av en samhällsviktig

tjänst. Som en konsekvens därav, anser utredarna, att finansieringsprincipen därför inte behöver tillämpas. Sammantaget bedömer utredningen att förslagen i vissa fall kan medföra kostnader för offentliga kritiska verksamhetsutövare, men övergripande för hela offentliga sektorn även besparingar.

Utredningen framför på samma sätt som i betänkandet om Informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster och utredningens delbetänkande att enhetliga regler, tillsyn och möjligheten att få vägledning av tillsynsmyndigheten och MSB kommer bidra till minskade kostnader för verksamhetsutövaren.

Ekonomiska konsekvenser för enskilda kritiska verksamhetsutövare (kapitel 15.5.7)

Utredarna anser att förslagen inte för närvarande innebär några ekonomiska konsekvenser för enskilda kritiska verksamhetsutövare. När antalet kritiska verksamhetsutövare har identifierats och riskbedömningar har genomförts kan det dock finnas anledning att överväga om det finns behov av att införa statligt stöd för dem. Utredningen bedömer att regleringen inte får effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret ställer sig positiv till de delar av förslaget som berör vikten av att tillsynsmyndigheter stödjer kritiska verksamhetsutövare på ett dialogbaserat och förtroendeskapande sätt. Stadskontoret ställer sig dock kritisk till andra delar av förslaget. De tre huvudsakliga invändningarna är:

- Stadskontoret ser att de förslag och krav på åtgärder som lyfts fram kommer att leda till ökade kostnader. Stadskontoret vill därför påtala vikten av att finansieringsprincipen följs. Det vill säga att om nya förslag medför merkostnader så ska staten ekonomiskt kompensera för detta.
- Stadskontoret vill framhäva vikten av att systematik och terminologi som används i CER- och NIS-direktiven harmonierar med varandra men också med annan författning inom området. Det gäller bland annat förslagen om riskbedömning, åtgärder, bakgrundskontroll och incidentrapportering. Stadskontoret ser ett behov av förtydligande kring hur regleringarna ska förhålla sig till varandra i praktiken när det gäller skillnader och synergier dem emellan. Det kan bli administrativt tungt och kostsamt för verksamhetsutövarna om de synergier som utredningen menar finns inte tas tillvara. Stadskontoret ser vidare utmaningar med undantag, kategoriseringar av verksamhetsutövare och liknande begrepp. Stadskontoret ser också att sektorn avfallshantering saknas för att lagen om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare ska bli heltäckande.

- Stadskontoret anser att förslaget om hur bakgrundskontroller ska ske är oklart och att omfattningen inte är överblickbar. Stadskontoret ser att kontrollerna kan bli arbetskrävande och kostsamma samtidigt som det finns en risk att de inte uppnår den önskade effekten.

Stadskontorets kommentarer

Stadskontoret ställer sig tveksam till att begreppet samhällsviktig tjänst införs.

Stadskontoret ser istället att begreppet samhällsviktig verksamhet skulle kunna användas i den föreslagna lagen. Stadskontoret anser också att det skapar onödig begreppsförvirring att använda olika begrepp för att beskriva verksamhetsutövare.

Stadskontoret ser ett behov av att begrepp, metodik med mera synkroniseras med de krav som ställs på riskanalys enligt lagen om cybersäkerhet. För att riskbedömningarna ska bli meningsfulla är det viktigt med bred samverkan mellan tillsynsmyndigheterna och kommunerna vid meddelande om föreskrifter för riskbedömning samt om åtgärder och planer för motståndskraft.

Systematik och terminologi mellan säkerhetsskyddsregleringen och regleringen om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare behöver utredas ytterligare. Det måste förtydligas hur regleringarna ska förhålla sig till varandra i praktiken när det gäller skillnader och synergier dem emellan.

Stadskontoret ser att de undantag som utredningen föreslår i tillämpningsområdet av lagen om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare är nödvändiga eftersom de skapar förutsättningar för att minimera överlappningar och därmed dubbelarbete. Stadskontoret anser däremot att det finns utmaningar med hur det ska fungera i praktiken. En kritisk verksamhetsutövare som till viss del bedriver säkerhetskänslig verksamhet kommer exempelvis regleras av lagen om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare, lagen om cybersäkerhet och säkerhetsskyddslagen. Även om det finns likheter och synergier mellan regleringarna så är det fortfarande inte tydligt hur de kommer förhålla sig till varandra i praktiken. Stadskontoret vill därför framhäva vikten av att systematik och terminologi i förhållande till närliggande regleringar utreds ytterligare vid framtagandet av föreskrifter till lagen om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare samt lagen om cybersäkerhet. Stadskontoret vill framhäva vikten av att det blir tydligt i föreskrifterna vad en betydande störning är och vad en incidentrapport ska innehålla samt att föreskrifterna är synkade med lagen om cybersäkerhet

Stadskontoret ställer sig tveksam till utredningens förslag att explicit undanta kritiska verksamhetsutövare inom sektorerna bankverksamhet, finansmarknadsinfrastruktur och digital infrastruktur från kapitel 3-6 i den föreslagna lagen. Dessa

verksamhetsutövare bör undantas genom lagen om cybersäkerhet eller annan lagstiftning.

Stadskontoret är tveksam till utredningens beslut om att kommuner inte ska ingå i sektorn offentlig förvaltning enligt lagen om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare. Detta samtidigt som kommunerna ingår i sektorn enligt lagen om cybersäkerhet. Stadskontoret anser att det skapar onödig förvirring. Stadskontoret föreslår även att sektorn avfallshantering ska läggas till bland de sektorer som föreslås omfattas i regleringen. Avfallshantering är samhällsviktig i sig själv och kan dessutom vara ett beroende för sektorn avloppshantering, exempelvis vid behov av att bränna latrinpåsar.

Stadskontoret ser utmaningar kring hur kategorin offentlig verksamhetsutövare ska avgränsas. NIS2 ställer krav på kommunen i sin helhet medan CER ställer krav på den samhällsviktiga tjänst som kommunen bedriver. Detta kan skapa utmaningar när det kommer till att ta hänsyn till synergier mellan lagarna och undvika dubbelarbete. Stadskontoret är vidare tveksam till att kategorin enskilda verksamhetsutövare kan vara både privata företag och kommunala bolag. Vinstintresset mellan de två typerna av verksamhetsutövare kan variera samtidigt som omsättningen som ligger till grund för sanktioner kan vara lika hög i de båda fallen.

Stadskontoret ser ett behov av att det tydliggörs om samtliga åtgärder som identifierats i den riskbedömning som ska göras nio månader efter att verksamhetsutövaren har identifierats ska vara genomförda tio månader efter dagen för underrättelse om identifiering. I det fall att åtgärderna ska vara genomförda vid den tidpunkten anser stadskontoret att tiden för genomförandet är alldeles för kort.

Stadskontoret ser att det skulle kunna förekomma intressekonflikter kring de åtgärder som kritiska verksamhetsutövare ska utföra. Det gäller inte minst att säkerställa ett tillfredsställande skydd av lokaler och kritisk infrastruktur exempelvis i fall där kommunal mark nyttjas av enskilda verksamhetsutövare. Det är oklart hur samverkan är tänkt att ske och hur tillsynsmyndigheten beaktar detta vid tillsyn.

Förslaget om bakgrundskontroller i utredningen behöver förtydligas i förhållande till kontroller enligt säkerhetsskyddslagen samt de registerkontroller som framkommer av utredningen om Utökade registerkontroller vid anställning i kommun. Stadskontoret anser att omfattningen av arbetsinsatsen med bakgrundskontroller enligt förslaget är svår att överblicka då det inte är fastställt vilka de kritiska verksamhetsutövarna är och hur stor del av de utpekade organisationerna som kommer att påverkas. Enligt förslaget får inte anteckningar göras gällande innehållet. Det reser frågor kring spårbarhet i beslut som tas och hur informationen får användas gällande hantering av personens anställning. Utredningen föreslår att förnyad bakgrundskontroll får göras när det finns

skäl för det men senast två år från den senaste bakgrundskontrollen. Stadskontoret anser att det är oklart vad som kan anges som tillräckliga skäl. Om det inte finns uppenbara skäl föreligger risk att kontrollerna blir verkningslösa då anställda kan begå brott som gör dem olämpliga för tjänsten samtidigt som det kan ta tid för verksamhetsutövaren att få kännedom om brottet. Stadskontoret ser att kontrollerna kan bli arbetskrävande och kostsamma samtidigt som det finns en risk att de inte uppnår den effekt som önskas.

Utredarna anser att befattningsanalysen ska innefatta uppdragstagare och leverantörer. Stadskontoret ser att detta skulle kunna behöva regleras vid upphandling. En fråga är hur kraven kan uppfyllas vid redan ingångna avtal.

Stadskontoret ser att uppdelningen mellan kommunala bolag och kommunalförbund blir problematisk. Enligt utredningen blir kommunala bolag enskilda verksamhetsutövare medan kommunalförbund blir offentliga verksamhetsutövare. Exempelvis kan ett kommunalt bolag därmed få högre sanktionsavgifter än ett kommunalförbund. Detta samtidigt som skillnaden mellan verksamhetsutövarna enbart skulle kunna vara att de bedriver verksamhet utifrån olika former.

Stadskontoret motsätter sig utredarnas resonemang om att kostnaderna för offentliga kritiska verksamhetsutövare bör finansieras inom befintlig budgetram. Stadskontoret menar att förslagen innebär ekonomiska konsekvenser för enskilda kritiska verksamhetsutövare. Därför menar stadskontoret att konsekvensanalysen som har gjorts kring ekonomiska kostnader för verksamhetsutövarna inte är skälig.

Utredarna föreslår att överväga om det finns behov av att införa statligt stöd för enskilda kritiska verksamhetsutövare först när antalet kritiska verksamhetsutövare har identifierats och riskbedömningar har genomförts. Stadskontoret ser dock ett behov av att redan från start införa statligt stöd för enskilda verksamhetsutövare. Antalet som påverkas kan inte ha betydelse för behovet av stöd för den enskilde verksamhetsutövaren. Stadskontoret anser att besparingar möjligtvis kan ske på sikt men inledningsvis torde det vara tvärtom. Stadskontoret menar också att utredningens bedömning att regleringen inte får effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt är högst tveksam. Om arbetsuppgifterna ska ge effekt måste det finnas resurser att utföra dem väl.

Ansvariga

Per-Erik Ebbeståhl Avdelningschef

Pamela Lindqvist Sekreterare

Andreas Norbrant Stadsdirektör